

PUHDAS ITÄMERI JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Fondrapport

2/2011 (1.12.2011)

Situation 30.9.2011	€
Donationer	7,2 MEUR
Använda medel	4,7 MEUR
Förbindelser	2,4 MEUR

Allmänt om projekten Ett rent Östersjön

Projekten Ett rent Östersjön har två verksamhetsområden: projekten för förebyggande av eutrofieringen av Östersjön och projektet för främjande av säkerheten för oljetransporter i Finska viken. Eutrofieringsprojekten leds av Marjukka Porvari och Tankerskyddsprojektet av Pekka Laaksonen. Sammanlagt åtta personer arbetar med projekten och stödåtgärderna för dem, varav tre på deltid.

Målet med eutrofieringsprojekten är att minska den mängd fosfor som årligen hamnar i Östersjön med 2 500 ton. I projektobjekten strävar man efter att effektivisera fosforavskiljningen vid vattenreningsverken så att fosforhalten i avloppsvattnet från vattenreningsverken är högst 0,5 mg per liter. Målet med projektet Tankerskydd är att avsevärt minska risken för en stor tankfartygsolycka på Finska viken genom att lansera navigeringstjänsten ENSI.

Medelanskaffning

Projekten Ett rent Östersjön finansieras helt med donationsmedel. För närvarande insamlas medel till Eutrofieringsprojekten för att minska de årliga fosforutsläppen med 400–500 ton så att det övergripande målet på 2 500 ton uppnås. Förbindelserna, dvs. den summa som reserverats för de aktuella projekten, är 2,4 miljoner euro. Beloppet kan stiga om tidtabellerna för projekten förlängs.

I våras donerade Ålandsbanken 51 000 euro från sin Miljökontobonus till projekten Ett rent Östersjön. Under våren fick projekten även flera stora donationer i anslutning till bemärkelsedagar. Kuusakoski Oy blev huvudsamarbetspartner i projekten Ett rent Östersjön i juli.

Projekten Ett rent Östersjön och i synnerhet det avslutade projektet för vattenreningsverken i S:t Petersburg fick synlighet via marknadsföringskampanjen i Sanoma Magazines tidningar och på Fyrans tv-kanaler under sommaren. I slutet av augusti ordnades Club Östersjön i Nokia-huset för samarbetspartner och forskare där projektens framskridande och medelanskaffningen presenterades.

Eutrofieringsprojekten

För närvarande pågår eutrofieringsprojekt för ett rent Östersjön i 17 städer i fem länder. De minskar fosforbelastningen på Östersjön med ca 2 000 ton sammanlagt.

Stiftelsens projekt i S:t Petersburg är färdigt. Anskaffningarna av utrustning för kemisk fosforavskiljning samt bygg- och monteringsarbetena i det norra vattenreningsverket blev klara i juni 2011, och således är de tre största reningsverken nu utrustade med effektiviserad fosforavskiljning. Med hjälp av den effektiviserade avskiljningen av fosfor från avloppsvattnet i S:t Petersburg minskar fosforbelastningen i Finska viken med drygt 1 000 ton per år.

För vattenverket i Gattjina i närheten av S:t Petersburg håller stiftelsen på att ta fram en teknisk plan för att inleda en effektiviserad fosforavskiljning 2012–2013. Avsikten är att John Nurminens Stiftelse betalar

utrustningen för effektiviserad fosforavskiljning medan vattenverket står för systemets bygg- och monteringskostnader. Genom projektet minskar fosforbelastningen i Finska viken med 60 ton.

Testningen av fosforavskiljningen i vattenreningsverket i Viborg som inleddes hösten 2010 i samarbete med Finlands miljöministerium och Kemira har avslutats. I testkörningen av kemikalier kom det fram att endast kemisk fosforavskiljning är en ohållbar lösning i Viborg. Därför rekommenderas kemisk-biologisk fosforavskiljning för Viborg. Om den kemiska fosforavskiljningen kompletteras med biologisk fosforavskiljning löses problemen med pH-värdena i anslutning till den kemiska fosforavskiljningen, och dessutom sjunker behovet av kemikalier liksom också driftkostnaderna för systemet. Den förändrade kostnadsalkylen är ca 200 000 euro dyrare än den ursprungliga. Planeringen av ett permanent biologiskt-kemiskt fosforavskiljningssystem utfördes under sommaren 2011. Enligt planen ska monterings- och byggarbetena vara slutförda 2012–2013. Även i Viborg ansvarar stiftelsen för anskaffningen av utrustning medan vattenverket ansvarar för monterings- och byggkostnaderna. Den effektiviserade fosforavskiljningen i vattenverket i Viborg minskar fosforutsläppen i östra Finska viken med 20 ton. Viborg är inte lika kostnadseffektivt som de andra projekten. Det är emellertid ett specialfall, eftersom utsläppen från Viborg rinner rakt ut i Finlands territorialvatten.

John Nurminens Stiftelse leder de tekniska utredningarna och genomförandet av fosforavskiljningsinvesteringarna i PURE-projektet (Project on Urban Reduction of Eutrophication) som samordnas av Förbundet för städerna kring Östersjön, UBC. Projektet genomförs med stöd från EU:s Östersjöprogram, och syftet med det är att effektivisera fosforavskiljningen i Vitryssland, Polen, Lettland och Estland. Utrustningen för effektiviseringen av fosforavskiljningen och slamhanteringen levererades till vattenreningsverket i Riga i början av 2011. Förutom via PURE-projektet har man för avsikt att effektivisera fosforavskiljningen i Riga även med hjälp av direkt stöd från John Nurminens Stiftelse. Utifrån de tekniska utredningarna i anslutning till PURE-projektet kommer man att investera i effektiviserad fosforavskiljning i Jurmala i Lettland och i Brest i Vitryssland under 2011–2012. Projektet minskar fosforbelastningen med 300–500 ton sammanlagt.

För sitt andra EU-finansierade projekt, PRESTO, fick stiftelsen ett jakande finansieringsbeslut från EU:s Östersjöprogram i juni 2011. Syftet med projektet är att investera i effektiviserad avskiljning av näringsämnen i fyra vitryska städer: Grodno, Vitebsk, Molodetjno och Baranovitji. Dessutom ingår ett omfattande utbildningsprogram för avskiljning av näringsämnen från avloppsvatten i projektet. I utbildningen deltar alla vitryska vattenverk i Östersjöns avrinningsområde samt högskolor som utbildar vatteningenjörer och planeringsinstitut. Projektet samordnas av Förbundet för städerna kring Östersjön medan Berlins tekniska universitet ansvarar för utbildningen.

Tankerskyddsprojektet

Syftet med Tankerskyddsprojektet är att förbättra sjöfartens säkerhet i Finska viken och minska risken för oljeolyckor genom att skapa och lansera navigeringstjänsten ENSI (Enhanced Navigation Support Information). Tjänsten förbättrar kommunikationen mellan fartyget och styrningen av fartygstrafik genom att möjliggöra en proaktiv styrning av fartygstrafiken. Tankfartygen får i sin tur nyttig navigeringsinformation via ENSI-portalen. Trafikverket är huvudsamarbetspartner i projektet.

Anbudstävlingsskildningen för ENSI-portalen färdigställdes våren 2010. Den egentliga anbudstävlingen genomfördes under sommaren. Utvecklingen av portalen framskrider enligt Trafikverkets plan, och testningen borde komma i gång sommaren 2012.

Erik Båsk
Ombudsman
John Nurminens Stiftelse
Bölegatan 2
00240 Helsingfors